

Gemeente van onze Heer Jezus Messias

1. Je zult maar met een groepje van 13, Jezus en zijn leerlingen, je in de heuvels terug willen trekken. Even rust. En als je dan denkt een rustige plek op een berg bereikt te hebben, zie je in de verte massa's mensen. Duizenden mensen komen je achterna. *In the middle of nowhere*. Ze komen voor Jezus, omdat hij diverse wondertekenen had verricht, zieken had hij genezen. Wie wil niet bij zo iemand in de buurt zijn?

Ze zijn in het gebied waar Filippus vandaan komt. Je zou zeggen, Filippus weet dus de winkels wel te vinden. Dus Jezus vraagt aan Filippus: waar kunnen we brood halen voor al deze mensen? Het maakt duidelijk dat Jezus zichzelf als gastheer ziet die goed voor mensen heeft te zorgen. Wat een goed gastheer als eerste doet, is zich verantwoordelijk te voelen voor een maaltijd. Vandaar zijn vraag aan Filippus. Deze slaat eerst eens aan het tellen en aan het rekenen. Hoeveel mensen zijn er? Wat eten ze per persoon? Hoeveel brood hebben we dan nodig? En wat kost dat? Nou, als ik een krappe berekening maak, kom ik uit op 200 denarie. Dat is 200 dagen werken. Je moet ruim een half jaar werken om al die mensen te eten te geven. Maar dan houd je zelf niks over om van te leven! Dus Filippus zegt tegen Jezus: 'Naar de winkel gaan? Dat hoeven we niet te proberen. Dat kunnen we nooit betalen voor al deze mensen!'

Andreas hoort ze praten. Hij gaat op onderzoek uit om eens te kijken wat er eigenlijk in voorraad is. En dat is knap weinig: 5 gerstebroden. Dat zijn beslist geen luxe broodjes. Gerstebrood, dat eten de armen. En nog twee visjes. 'Wat heb je daaraan voor zoveel mensen', zegt hij tegen Jezus.

2. Wat Jezus aan het doen is? Hij is ze aan het testen: hoe messiaans denken jullie?

Zelf wist hij wat hij zou doen, zo voegt de evangelist eraan toe.

Hoe zit dat bij ons? Filippus sloeg aan het rekenen. Hij hield geen rekening met wat Jezus kon doen. Andreas begon te tellen. Wat Jezus kon doen, telde hij niet mee.

Je gaat rekenen, je gaat tellen. Je bekijkt de cijfers van de afgelopen maanden. Je maakt prognoses voor de toekomst. En je denkt: 'Oei, dat wordt hem niet. We lopen helemaal vast!'

Thuis zeg je: We krijgen te weinig binnen. Laten we de giften voor de kerk en zo maar even stopzetten. Even wat minder in de collecte.'

En in je bedrijf: 'We moeten gaan snijden, dit lukt nooit meer.' 's Nachts lig je wakker van de zorgen.

3. Hoezo is Jezus ze aan het testen? Is de reactie van Filippus en Andreas niet zo logisch als wat? Hun reactie is logisch, zolang je Jezus niet echt kent, zolang je niet weet met wie je nu eigenlijk te maken hebt.

Jezus weet al wat hij gaat doen. Hij doet alsof er niks aan de hand is! Vijf gerstebroden en twee vissen? Prima! 'Laat iedereen maar gaan zitten', zo zegt hij. Als iedereen zit, neemt hij brood en vis en spreekt het dankgebed uit: 'Geprezen bent u, Heer onze God, koning van de wereld, die brood uit de aarde tevoorschijn doet komen'.

Gemeente, ziet u dat? Jezus doet net alsof er geen probleem is! Hoe kan hij dat doen met zo weinig voedsel? Hij had God niet moeten danken, maar hij had God moeten vragen of God dit probleem wil oplossen. En nu? Nu dankt hij God – terwijl hij zich juist zorgen moet maken over hoe dit voedselvraagstuk op te lossen. Kan hij dan niet tellen? Niet rekenen?

Maar Jezus maakt zich geen zorgen. Onbekommerd dankt Hij God voor zijn gaven. Alsof er meer dan genoeg is.

Wat hij daarna doet, is uitdelen: stukken brood, stukken vis. Hij blijft uitdelen. Hij blijft uitdelen en het gaat maar door! Er zitten wel 5000 mannen in het gras, en dan zijn de vrouwen en kinderen er niet bij gerekend. En ze krijgen allemaal te eten, zoveel als ze willen. Er is zelfs over. Uiteindelijk hebben ze aan het eind meer dan in het begin. Elke leerling kan er de komende tijd van eten: twaalf manden met stukken brood en vis. Wat een maaltijd vindt er hier op de berg plaats.

Het beeld dat bij mij blijft hangen, is: wat een royaliteit? Jezus die niet anders dan kan uitdelen, in een stroom die niet ophoudt. Ja pas als iedereen verzadigd is!

4. Wat gebeurt hier. Wat is het geheim? Het kan in één zin gezegd worden. Je begint met te weinig. Er is veel te weinig voor iedereen! Maar je geeft het aan Jezus. Hij kan met weinig toe. En met dat weinige kan Jezus iedereen meer dan genoeg geven. Dat is toch geweldig bemoedigend?

Wij gaan rekenen en tellen. We maken een reële inschatting, en we zien en zeggen: 'Dit gaat niet lukken.' Maar Jezus neemt dat in zijn handen. Het is maar weinig. Het lijkt nooit genoeg. Toch: Hij deelt het uit. En het wordt alleen maar meer. Hij blijft delen. Meer dan genoeg voor iedereen! De reactie van Filippus en Andreas had ik graag verteld gezien. Hun rekenen, hun tellen, hun prognoses, wat blijft ervan over? Het klopte allemaal, het was allemaal reëel, maar dan heb je toch geen zicht op Jezus, dan weet je toch niet echt wie diegene is die hier voor je staat. Het is iemand die niet kan stoppen met uitdelen, tot een ieder genoeg heeft en verzadigd is.

5. De mensen zijn laaiend enthousiast over Jezus. Hij moet koning worden! Maar Jezus wil niet dat ze hem koning maken. In z'n eentje gaat hij ervan door.

Dat moet ons aan het denken zetten. Jezus kan veel met weinig. Dat onze mogelijkheden klein zijn, voor Jezus maakt het niet uit. Weinig geld, weinig capaciteit, weinig energie – Jezus kan er wonderlijk veel uit halen.

Bemoedigend in tijden van crisis. Een opsteker voor veel mensen. Maar: het gebeurt wel op de manier van Jezus. De vraag is of we daarmee ook rekenen. Wij leren immers: je moet eerst goed voor jezelf zorgen voordat je voor anderen kunt zorgen. Eerst mijn eigen huis en hypotheek op orde. Eerst aan mijn eigen zaakjes denken. Dan kan ik ook wat geven aan anderen. En dan gaan wij rekenen. Dan gaan we tellen. Oei, te weinig... Jezus leert ons iets anders. Hij laat een ander perspectief zien: dat het weinige het begin van veel meer kan zijn.

Vijf armzalige gerstebroden en twee kleine visjes. Hij maakt er eten van voor duizenden mensen. En dan nog zijn er twaalf manden over. Het is een royaliteit die ongekend is.

6. In ieder verhaal dat in het Nieuwe Testament over Jezus wordt verteld, komt Hij Zelf mee. En dat is vanmorgen in dit verhaal wel heel in het bijzonder het geval. Dat blijkt uit wat er na dit verhaal wordt verteld. Als Jezus de dag daarna aan de praat raakt met de mensen die achter hem aan zijn gegaan. Als Hij dan zegt: 'Ik ben het brood dat leven geeft, wie bij mij komt zal geen honger meer hebben, en wie in mij gelooft zal nooit meer dorst hebben.'

Ons verhaal begint ook veelzeggend met de woorden dat het Pascha nabij is. Wat hier gebeurt, het breken van brood, dat is het wat in Jezus leven gebeuren zal: Hij zal zichzelf breken, Hij zal gebroken worden, tot heil der wereld. Dat God zo in ons midden is, zo vol liefde en genade, dat hebben we broodnodig.

7. Het verhaal van vanmorgen uitnodigt ons om zelf onze hand op te houden, zoals we straks doen bij de viering van de tafel. Brood van dat leven dat niet ophoudt. Wijn, de vreugde van het Koninkrijk. Om te leven in vertrouwen, in openheid, met de kennis van een God die eindeloos kan geven. Dat we door dit verhaal aangestoken worden om zelf te royaal te zijn op de wijze zoals Hij dat zichtbaar heeft gemaakt.

In de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

*Zondag Laetare, 26 maart 2017
Bosbeskapel, Den Haag-Zuidwest
ds. Nico Riemersma*